

1. MEDŽIAGOS IR BENDROVĖS/ĮMONĖS IDENTIFIKAVIMAS

1.1 Produkto identifikatorius

Medžiagos prekinis pavadinimas: *Amonio salietra*

Medžiagos cheminis pavadinimas: *Amonio nitratas*

Identifikacijos numeris: *Netaikomas*

EC Nr. 229-347-8

CAS Nr. 6484-52-2

REACH registracijos numeris 01-2119490981-27-xxxx

1.2 Medžiagos ar mišinio nustatyti naudojimo būdai ir nerekomenduojami naudojimo būdai

1.2.1 Nustatyti naudojimo būdai:

Pramoniniam naudojimui:

1. Medžiagos gamyba, įskaitant paruošimą, saugojimą ir kokybės kontrolę.

2. Mėginių ėmimas, pakrovimas, užpildymas, perkrovimas, iškrovimas, pakavimas (pakrovimo / iškrovimo) tam pritaikytuose ir nepritaikytuose įrenginiuose.

3. Sandėliavimas.

4. Medžiagos perkrovimas į mažas talpyklas (tam skirtos pilstymo linijos, įskaitant svėrimą).

5. Kokybės kontrolė.

6. Amonio nitrato naudojimas klijų, hermetikų, sprogmenų, trąšų ir vandens valymo chemikalų gamyboje.

7. Sėklos apdirbimas ar padengimas trąšomis, kurių sudėtyje yra amonio nitrato.

8. Amonio nitrato panaudojimas kitų medžiagų sintezei.

Profesionaliam naudojimui:

9. Purškimas.

10. Skystų trąšų ne pramoninis purškimas atvirose vietose.

11. Skystų trąšų įterpimas į dirvožemį.

12. Įterpimas atvirose vietose.

13. Maišymas lauke.

14. Maišymas uždaroje patalpose.

15. Skystų trąšų įterpimas šiltnamiuose į dirvožemį.

16. Skystų trąšų naudojimas šiltnamiuose (nepramoninis purškimas).

Tolimesnių vartotojų naudojimui:

17. Laukų tręšimas.

18. Trąšų naudojimas patalpose.

19. Degtukų ir fejerverkų gamyboje.

1.2.2 Nerekomenduojami naudojimo būdai: *Nėra.*

1.3 Išsami informacija apie saugos duomenų lapo tiekėją:

Gamintojas/tiekėjas: AB „Achema“

Adresas: Jonalaukio k., Ruklos sen., LT55550

Šalis: Lietuvos Respublika

Telefonas: +370 349 56465

Gamintojo/tiekėjo tinklalapis: www.achema.com

Už saugos duomenų lapą atsakingas asmuo: *Vidas Bersėnas, el. paštas: vidasber@achema.com*

1.4 Pagalbos telefono numeris

Apsinuodijimų informacijos ir kontrolės biuras visą parą: +370 52362052

Bendras pagalbos telefonas: 112

2. GALIMI PAVOJAI

2.1 Medžiagos ar mišinio klasifikavimas

2.1.1 Klasifikavimas pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008: *Oksiduojančiosios kietos medžiagos Kat. 3, akių dirginimas Kat. 2.*

Pavojingumo frazės: H272 Gali padidinti gaisrą, oksidatorius.
H319 Sukelia smarkų akių dirginimą.

2.1.2 Klasifikavimas pagal Direktyvą 67/548/EEB: *Oksiduojantis, dirginantis.*

Rizikos frazės: R8 Gali užsidegti dėl sąveikos su galinčiomis degti medžiagomis.
R36 Dirgina akis.

2.1.3. Papildoma informacija: *Žiūrėti 16 skirsnį*

2.2 Ženklavimo elementai

2.2.1 Ženklavimas pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008 [CLP/GHS]:

Pavojaus piktogramos:

Signalinis žodis: *Atsargiai*

Pavojingumo frazės: H272 Gali padidinti gaisrą, oksidatorius.
H319 Sukelia smarkų akių dirginimą.

Atsargumo frazės:

P210 "Laikyti atokiau nuo šilumos šaltinių/žiežirbų/atviros liepsnos/karštų paviršių. – Nerūkyti. Laikyti atokiau nuo šilumos".

P220 "Laikyti/sandėliuoti atokiau nuo drabužių/ reduktorių/ rūgščių/ šarmų/ sieros/ chloratų/ chloridų /nitratų /permanganatų /metalų pudros bei medžiagų, kurių sudėtyje yra metalų: vario, nikelio, kobalto, cinko ir jų lydinių/degių medžiagų".

P221 "Imtis visų atsargumo priemonių, kad nebūtų sumaišyta su degiomis medžiagomis, reduktoriais, rūgštimis, šarmais, siera, chloratais, chloridais, nitratais, permanganatais, metalų pudra bei medžiagomis, kurių sudėtyje yra metalų: vario, nikelio, kobalto, cinko ir jų lydinių".

P370+P378 "Gaisro atveju: gesinimui naudoti vandenį".

P264 "Po naudojimo kruopščiai nuplauti rankas".

P280 "Mūvėti apsaugines pirštines/ dėvėti apsauginius drabužius/ naudoti akių (veido) apsaugos priemones".

P305+P351+P338 "PATEKUS Į AKIS: Kelias minutes atsargiai plauti vandeniu. Išimti kontaktinius lęšius, jeigu jie yra ir jeigu lengvai galima tai padaryti. Toliau plauti akis".

2.3 Kiti pavojai

PBT ar vPvB kriterijai: *Pagal Reglamento (EB) Nr 1907/2006 (REACH) XIII priedą medžiagos atitikimo PBT ir vPvB kriterijams vertinimas nebuvo atliktas, kadangi amonio nitratas yra neorganinė medžiaga.*

Kiti pavojai: *Nežinoma.*

3. SUDĖTIS ARBA INFORMACIJA APIE SUDEDAMĄSIAS DALIS

3.1 Medžiagos

Pagal REACH reglamentą amonio salietra yra traktuojama kaip vieninė medžiaga.

CAS Nr.	EC Nr.	Identifikacijos Nr. pagal Reglamentą (EB) Nr.1272/2008	REACH registracijos Nr.	Masės dalis, %	Pavadinimas	Klasifikacija pagal Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 reikalavimus
6484-52-2	229-347-8	Netaikomas	01-2119490981-27-xxxx	99,3 %	Amonio nitratas	Oksiduojančiosios kietos medžiagos Kat. 3, akių dirginimas Kat. 2.; H272; H319;

4. PIRMOSIOS PAGALBOS PRIEMONĖS

4.1 Pirmosios pagalbos priemonių aprašymas

Įkvėpus: įkvėpus garų, nukentėjusį išveskite į gryną orą, kol neigiamas poveikis (pvz., galvos svaigimas, mieguistumas) praeis. Jei nekvėpuoja, atlikite dirbtinį kvėpavimą, arba jei yra sunku kvėpuoti, duokite deguonies ir kreipkitės į gydytoją. Nenaudokite burna į burną dirbtinio kvėpavimo. Kreipkitės į gydytoją iš karto, kai garai intensyviai įkvėpti.

Patekus ant odos: plauti paveiktą odos plotą su dideliu kiekiu vandens bei muilu bent 15 minučių. Nusiimti užterštus drabužius bei batus. Kreipkitės į gydytoją, jei dirginimas nepraeina.

Patekus į akis: nedelsiant nuplaukite akis dideliu kiekiu tekančio vandens ne trumpiau 15 minučių. Išimti kontaktinius lęšius, jeigu jie yra ir jeigu lengvai galima tai padaryti. Kreipkitės į gydytoją, jei dirginimas nepraeina.

Prarijus: Kreipkitės į gydytoją, jei nukentėjusysis jaučiasi blogai. Išplaukite burną dideliu kiekiu vandens ir duokite gerti daug vandens. Negalima sukelti vėmimo. Niekada nieko neduokite į burną netekusiui sąmonės asmeniui. Kreipkitės į gydytoją, jei simptomai nepraeina.

4.2 Svarbiausi simptomai ir poveikis (ūmus ir uždelstas)

Ūmus poveikis: akių dirginimas.

Uždelstas poveikis: nežinomas.

4.3 Nurodymas apie bet kokios neatidėliotinos medicinos pagalbos ir specialaus gydymo reikalingumą

Pastaba gydytojui (terapeutui): *methemoglobinemija*.

5. PRIEŠGAISRINĖS PRIEMONĖS

5.1. Gaisro gesinimo priemonės

Tinkamos gesinimo priemonės: vanduo.

Netinkamos gesinimo priemonės: cheminiai gesintuvai, putos.

5.2 Specialūs medžiagos keliami pavojai

Gali būti sprogį su galinčiomis degti medžiagomis arba sąlytyje su organinėmis medžiagomis uždaroje ertmėje. Gaisro metu gali susidaryti pavojingi skilimo produktai, pavyzdžiui, azoto oksidai (NO, NO₂ ir tt), amoniakas (NH₃), aminai.

5.3 Patarimai gaisrininkams

Specialios priemonės nereikalingos. Atsižvelgiant į gaisro atvejį, naudoti autonominius kvėpavimo aparatus ir cheminės apsaugos kostiumą.

6. AVARIJŲ LIKVIDAVIMO PRIEMONĖS

6.1 Asmens atsargumo priemonės, apsaugos priemonės ir skubios pagalbos procedūros.

Neteikiantiems pagalbos darbuotojams: naudoti tinkamas apsaugos priemones, nurodytas 8 skirsnyje. Vengti patekimo į akis, ant odos, drabužių. Laikyti atokiau nuo uždegimo šaltinių. Pučiant vėjui, neleisti susidaryti dulkėms.

Pagalbos teikėjams: naudoti tinkamas apsaugos priemones, nurodytas 8 skirsnyje. Vengti patekimo į akis, ant odos, drabužių.

6.2 Ekologinės atsargumo priemonės

Neleisti patekti į paviršinius ar gruntinius vandenis ar į kanalizacijos sistemą. Neišleisti tiesiogiai į vandens šaltinius. Jei atsitiktinai išsiliejus arba nuplovus pateko į kanalizaciją arba vandens telkinius, susisiekti su vietos valdžios institucija.

6.3 Izoliavimo ir valymo procedūros bei priemonės

Susiurbti ar sušluoti į tinkamai etiketėmis paženklintus utilizavimo ar atliekų konteinerius. Nuplauti buvusių nuobirų vietą dideliu vandens kiekiu. Negalima rinkti išbertos medžiagos pjuvenų arba kitų degių medžiagų pagalba. Vengti dulkių debesies susidarymo.

6.4 Nuoroda į kitus skirsnius

Apie asmens apsaugos priemones skaityti 8 skyr., apie atliekų šalinimą- 13 skyr.

7. NAUDOJIMAS IR SANDĖLIAVIMAS

7.1 Su saugiu tvarkymu susijusios atsargumo priemonės

Techninės priemonės/ atsargumo priemonės: Naudokite tinkamą ventiliaciją. Turi būti vietinė ištraukiamosios ventiliacijos sistema. Venkite medžiagos patekimo į akis, ant odos ir darbo drabužių. Pučiant vėjui, neleisti susidaryti dulkėms ir joms paplisti. Laikyti atokiau nuo uždegimo šaltinių. Venkite užteršimo nuo bet kokio šaltinio, įskaitant metalų dulkių ir organinių medžiagų. Laikyti atokiau nuo drėgmės. Bendrosios profesinės higienos priemonės: Nevalgykite, negerkite ir nerūkykite darbo vietoje. Po darbo plaukite rankas. Prieš valgį ar po darbo nusivilkite užterštus drabužius, nusiimkite apsauginę įrangą.

7.2 Saugaus sandėliavimo sąlygos, įskaitant visus nesuderinamumus

Techninės priemonės/ laikymo sąlygos:

Fasuota ir nefasuota amonio salietra laikoma uždaruose, dengtuose, sausuose, vėdinamuose ir švairiuose sandėliuose, kuriuose palaikoma ne aukštesnė kaip 30 °C temperatūra ir ne didesnė kaip 50 % drėgmė. Kadangi gamintojas pagamintą amonio salietrą šaltuoju periodu pakuoja ne aukštesnės kaip 50 °C, šiltuoju – ne aukštesnės kaip 55 °C temperatūros, todėl pirkėjui gali būti pristatyta amonio salietra, kurios temperatūra yra aukštesnė nei aplinkos. Uoste produkcijos perfasavimui naudojamos pastato grindys turi būti iš nedegios medžiagos – betono, be bituminių sujungimų bei perėjimų. Neturi būti vidinių skylučių, griovelių ar kanalų. Ūkiuose nefasuotas produktas gali būti saugomas siloso bokštuose ar uždaruose bunkeriuose (pagal Europos trąšų gamintojų asociacijos išleistą vadovą).

Galimas fasuoto produkto saugojimas lauke, jeigu jis apsaugotas nuo atmosferos kritulių, drėgmės (lietaus, sniego, kad maišas nestovėtų vandenyje ir vanduo nesikaupytų ant maišo) ir tiesioginių saulės spindulių. Produktas negali būti laikomas aukštesnėje kaip 30 °C temperatūroje. Nefasuotas produktas negali būti saugojamas lauke.

Produkto sandėliavimo zona pas gamintoją bei uoste turi būti neprieinama leidimo neturinčiam personalui. Joje draudžiama rūkyti, draudžiama atviri kaitinimo ir šviesos šaltiniai. Produktas turi būti laikomas atskirai nuo kaitinimo šaltinių ar liepsnos, saugomas nuo degių medžiagų, reduktorių, rūgščių, šarmų, sieros, chloratų, chloridų, chromatų, nitritų, permanganatų, metalo miltelių (ypač cinko), medžiagų, savo sudėtyje turinčių vario, nikelio, kobalto, cinko ar jų lydinių. Gerai matomose zonose turi

būti iškabinti perspėjimai „Įėjimas tik su leidimais“, „Rūkyti draudžiama“ bei kiti saugaus amonio salietros sandėliavimo reikalavimai.

Sandėlio, kuriame sandėliuojama amonio salietra, patalpa turi būti vieno aukšto, be rūšio ar pusrūšio. Jos talpa, krūvų ir skyrių, bei kitų patalpų dydis turi atitikti šalies reikalavimus. Vieną kartą metuose sandėlio patalpa turi būti ištuštinama nuo amonio salietros kruopščiai išvalant sandėlio grindis.

Didmaišiai laikomi vertikaloje padėtyje, sukrauti ant padėklų, neturinčių išlindusių vinių, medvarščių, medienos atplaišų ar kitų aštrių daiktų, galinčių pažeisti didmaišį.

Produktas, sufasuotas į 500 kg didmaišius, sandėliuojant rietuvėse negali būti kraunamas vienas ant kito daugiau kaip 4 eilėmis. Transportuojant produktą, sufasuotą į didmaišius po 500 kg, galima trumpai (iki 9 parų) jį laikyti kraunant maišus vieną ant kito 10 eilių.

Vengti saugojimo karštose patalpose ar saulės atokaitoje, pakuotės pažeidimo, drėgmės patekimo, užteršimo nesuderinamomis (trašomis, turinčiomis elementinės sieros, karbamidu, NPK, NP ir NK karbamido pagrindu) medžiagomis, tepalais, degiomis medžiagomis.

Fasuoto produkto rietuvių ir nefasuoto produkto krūvų aukštis sandėlyje turi būti toks, kad nuo jų iki pakraigės, sijų ir lempų laikiklių liktų ne mažiau kaip 1 m atstumas. Krūvų dydis priklauso nuo sandėlio išplanavimo, bet jos turi būti sukrautos taip, kad aplink kiekvieną iš jų būtų mažiausiai 1 m transporto priemonei privažiuoti, jei avarijos atveju reikėtų organizuoti iškrovimą. Tam, kad sandėliuose be trukdžių galėtų dirbti pakrovimo ir iškrovimo mechanizmai, tarp produkto rietuvių turi būti paliekami ne mažesni kaip 3 m tarpai. Sandėlyje vienu metu leidžiama laikyti ne daugiau kaip 1200 t amonio salietros. Sandėliuojant fasuotą produktą atviruose sandėliuose arba stoginėse, rietuvėje jo negali būti daugiau kaip 700 t bei rietuvės plotas negali būti didesnis kaip 300 m². Tarp rietuvių turi būti palikti ne mažesni kaip 6 m priešgaisriniai tarpai. Eksportuojant produktą į kitas šalis, krūvų dydis turi atitikti tos šalies reikalavimus.

Tarp nefasuoto produkto krūvų turi būti pakankamas atstumas, užtikrinantis, kad produktas nebus užterštas kitomis pašalinėmis medžiagomis. Kai tame pačiame sandėlyje laikomi amonio salietra ir karbamidas, turi būti vengiama jo kontakto.

Ūkiuose, naudojančiuose šias trašas, turi būti užtikrinta, kad jos nebus sandėliuojamos kartu su šienais, šiaudais, javais, dyzeliniu kuru, tepalais.

Tinkamos pakavimo medžiagos: nerūdijančio plieno, pvz.: (304), sintetinės medžiagos.

Netinkamos pakavimo medžiagos: cinko, vario.

Nesuderinamos medžiagos (produktai): degios medžiagos, reduktoriai, rūgštys, šarmai, sierra, chloratai, chloridai, nitratai, permanganatai, metalų pudros ir medžiagos, savo sudėtyje turinčios tokių metalų kaip varis, nikelis, kobaltas, cinkas ir jų lydiniai.

7.3 Konkretus (-ūs) galutinio naudojimo būdas (-ai).

Žr. 1.2 skyriuje.

8. POVEIKIO PREVENCIJA / ASMENS APSAUGA

8.1 Kontrolės parametrai

Cheminės medžiagos, mišinio komponento ribinė vertė darbo aplinkos ore: nėra.

8.2 Poveikio kontrolė

8.2.1 Atitinkamos techninio valdymo priemonės: naudokite tinkamą ventiliaciją, įrenkite dušą.

8.2.2 Individualios apsaugos priemonės, pavyzdžiui, asmeninės apsaugos įranga:

Akių ir (arba) veido apsauga: apsauginiai akiniai ar veido apsaugos skydelis.

Odos apsauga

Rankų apsauga: apsauginės (karščiui atsparios) pirštinės.

Kita apsauga: darbo rūbai.

Kvėpavimo organų apsauga: respiratoriai.

Apsauga nuo terminių pavojų: nereikalinga.

Higienos priemonės: plaukite rankas, dilbius ir veidą prieš valgį, prieš rūkymą, prieš pasinaudojimą tualetu, po darbo. Skalbkite nešvarius drabužius prieš pakartotiną naudojimą.

8.2.3 Poveikio aplinkai kontrolė: nuoplovas šalinti pagal vietines ir nacionalines taisykles.

9. FIZINĖS IR CHEMINĖS SAVYBĖS

9.1 Informacija apie pagrindines fizines ir chemines savybes

Išvaizda: baltos arba rausvo ir gelsvo atspalvio granulės.

Kvapas: bekvapės.

pH: ne mažiau 5,0.

Lydimosi/užšalimo temperatūra: 169,6 – 169,7 °C (remiantis literatūros duomenimis).

Pradinė virimo temperatūra ir virimo temperatūros intervalas: nėra virimo taško, skyla > 210 °C.

Pliūpsnio temperatūra: netaikoma, nes medžiaga yra neorganinė, kieta.

Garavimo greitis: kietoms neorganinėms medžiagoms nenustatomas.

Degumas (kietų medžiagų, dujų): nedegus (remiantis molekuline struktūra).

Viršutinė (apatinė) degumo riba ar sprogstamumo ribinės vertės: nesprogi pagal EEC bandymą A14 (67/548/EEC); amonio salietra turi aukštą pasipriešinimą detonacijai, šis pasipriešinimas mažėja priklausomai nuo užteršimo ir arba aukštos temperatūros.

Garų slėgis: laikomas nežymiu (remiantis lydimosi ir virimo taškais).

Garų tankis: kietoms neorganinėms medžiagoms nenustatomas.

Santykinis tankis: 1,72 (remiantis literatūros duomenimis).

Tirpumas: >100 g/l vandenyje prie 20 °C (remiantis literatūros duomenimis).

Pasiskirstymo koeficientas: n-oktanolis/vanduo: netaikytina, nes didelis medžiagos tirpumas vandenyje, be to medžiaga yra neorganinė.

Savaiminio užsidegimo temperatūra: nėra (remiantis struktūra bei lydimosi temperatūra, bei tuo, kad degių medžiagų < 0,2 %).

Skilimo temperatūra: > 210 °C.

Klampa: netaikoma kietosioms medžiagoms.

Sprogstamosios (sprogiosios) savybės: amonio nitrato trašos, kurioms pagal ADR taikoma JT Nr. 2067, neturi sprogstamųjų savybių.

Oksidacinės savybės: transportuojant amonio nitratas (JT Nr. 2067) yra laikomas oksiduojančia medžiaga. JT 2067 transporto klasifikacija: 5.1 pavojingumo klasė, III pakuotės grupė.

9.2 Kita informacija: nėra.

10. STABILUMAS IR REAKCINGUMAS

10.1 Reakcingumas

Stabilus esant rekomenduojamoms saugojimo ir naudojimo sąlygoms (žr. 7 skyrių, naudojimas ir sandėliavimas).

10.2 Cheminis stabilumas

Stabilus esant rekomenduojamoms saugojimo ir naudojimo sąlygoms (žr. 7 skyrių naudojimas ir sandėliavimas).

10.3 Pavojingų reakcijų galimybė

Kaitinamas produktas skyla.

10.4 Vengtinios sąlygos

Kaitinant virš 170 °C skyla. Uždarame inde skaidymasis gali pereiti į sprogimą. Skilimo produktai: kontaktuodama su šarminėmis medžiagomis (pvz.: kalkės), išskiria amoniaką. Stipriai kaitinant amonio nitrata, išsiskiria azoto oksidai ir deguonis.

10.5 Nesuderinamos medžiagos

Degios medžiagos, reduktoriai, rūgštys, šarmai, siera, chloratai, chloridai, nitratai, permanganatai, metalų pudros ir medžiagos, savo sudėtyje turinčios tokių metalų kaip varis, nikelis, kobaltas, cinkas ir jų lydiniai.

10.6 Pavojingi skilimo produktai

Esant normalioms laikymo ir naudojimo sąlygomis, pavojingų skilimo produktų nėra. Gaisro atveju: azoto oksidai (NO, NO₂).

11. TOKSIKOLOGINĖ INFORMACIJA

11.1. Informacija apie toksinį (medžiagos) poveikį

11.1.1. Ūmus toksiškumas:

per burną: LD₅₀: 2950 mg/kg kūno svorio (OECD 401);

per odą: LD₅₀: > 5000 mg/kg kūno svorio (OECD 402);

įkvėpus: LC₅₀: > 88,8 mg/l;

11.1.2. Odos dirginimas: nedirgina (OECD 404).

11.1.2.1. Akių dirginimas: dirgina (OECD 405).

11.1.3. Kvėpavimo takų arba odos jautrinimas: nejautrinantis (OECD 429, su magnio nitratu, kalcio amonio druska, natrio nitratu).

11.1.4. Mutageninis poveikis lytinėms ląstelėms: neigiamas (OECD 471, 473, su amonio kalcio druska). Neigiamas (OECD 476, su kalio nitratu).

11.1.5. Kancerogeniškumas: ne kancerogeninė (OECD 453, su amonio sulfatu).

11.1.6. Toksiškumas reprodukcijai: prarijus 28 dienų bėgyje NOAEL ≥ 1500 mg / kg kūno svorio per parą (EBPO 422, su kalio nitratu).

11.1.7. Specifinis toksiškumas konkrečiam organui (STOT) (vienkartinis poveikis): nėra.

11.1.8. Specifinis toksiškumas konkrečiam organui (STOT) (kartotinis poveikis): nėra.

11.1.9. Aspiracijos pavojus: nėra.

11.1.10. Neūmus toksiškumas:

prarijus 28 dienų bėgyje NOAEL ≥ 1500 mg / kg kūno svorio per parą (EBPO 422, su kalio nitratu);

prarijus 52 savaitių bėgyje NOAEL = 256 mg / kg kūno svorio per parą (EBPO 453, su amonio sulfatu);

įkvėpus 2 savaitių bėgyje NOAEL ≥ 185 mg/m³, (EBPO 412).

12. EKOLOGINĖ INFORMACIJA

12.1 Toksiškumas

Žuvis (trumpalaikis): 48 valandų poveikyje LC₅₀: 447 mg / l

Žuvis (ilgalaikis): nėra duomenų.

Daphnia magna (trumpalaikis): 48 valandų poveikyje EC₅₀: 490 mg / l atlikta su kalio nitratu).

Daphnia magna (ilgalaikis): nėra duomenų.

Dumbliai: 10 dienų poveikyje EC₅₀: > 1700 mg / l (jūros vandens, atlikta su kalio nitratu).

Mikrobų veiklos slopinimas: 3 valandų poveikyje EC₅₀: > 1000 mg / l, bandymo NOEC: 180 mg / l (OECD 209, atlikta su natrio nitratu).

12.2 Patvarumas ir skaidomumas

Biologinis skaidymas: standartinis bandymas netaikomas, nes medžiaga yra neorganinė. Be to, amonis yra skaidomas anaerobiniu būdu: viena grupė bakterijų oksiduoja amonį į nitritus, o kita grupė oksiduoja nitritus į nitratus. Vidutinis nuotekų augalų biologinis rodiklis, esant 20 ° C yra 52 g N / kg ištirpusios druskos / per parą. Nitratai skilimas yra greičiausias anaerobinėmis sąlygomis. Nitratai anaerobiškai

transformuojantis į N₂, N₂O ir NH₃, biologinis nuotekų augalų rodiklis, esant 20 ° C yra 70 g N / kg ištirpusios druskos / per parą.

Hidrolizė: kadangi amonio nitratas neturi besihidrolizuojančių grupių, jis pilnai disocijuoja į jonus.

12.3 Bioakumuliacijos potencialas

Oktanolio / vandens pasiskirstymo koeficientas (Kow): netaikytina, nes medžiaga yra neorganinė, tačiau laikoma nedidele (remiantis dideliu tirpumu vandenyje).

Biokoncentracijos koeficientas (angl. BCF): *bioakumuliacijos potencialas žemas (remiantis medžiagos savybėmis).*

12.4 Judrumas dirvožemyje

Adsorbcijos koeficientas: *žemas adsorbcijos potencialas (remiantis medžiagos savybėmis).*

12.5 PBT ir vPvB vertinimo rezultatai

Pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 XIII priedą PBT ir vPvB vertinimas nebuvo atliktas, nes amonio nitratas yra neorganinė medžiaga.

12.6 Kitas nepageidaujamas poveikis

Nėra.

13. ATLIEKŲ TVARKYMAS

Atliekos iš likučių: amonio salietros atliekos naudojamos kaip trąša arba turi būti tvarkomos pagal Atliekų tvarkymo įstatymą.

Pakuotės: pakuočių atliekos turi būti tvarkomos vadovaujantis Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymu.

14. INFORMACIJA APIE GABENIMĄ

14.1 JT numeris: 2067.

14.2 JT teisingas krovinio pavadinimas: *amonio salietra.*

14.3 Gabenimo (vežimo) pavojingumo klasė (-s): 5.1

14.4 Pakuotės grupė: III

14.5 Pavojus aplinkai: *nėra.*

14.6 Specialios atsargumo priemonės naudotojams: *nėra.*

14.7 Nesupakuotų krovinių vežimas pagal MARPOL 73/78 II priedą ir IBC kodeksą: *kietoms medžiagoms netaikoma.*

15. INFORMACIJA APIE REGLAMENTAVIMĄ**15.1 Su konkrečia chemine medžiaga ar mišiniu susiję saugos, sveikatos ir aplinkos teisės aktai**

- Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiantis ir panaikinantis direktyvas 67/548/EEB ir iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006;

- Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH);

- KOMISIJOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 453/2010 iš dalies keičiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH);

- Pagal galiojančią "Saugos duomenų lapo reikalavimų ir jo pateikimo profesionaliems naudotojams tvarką";

- Pagal HN 23 "Cheminių medžiagų profesinio poveikio ribiniai dydžiai. Matavimo ir poveikio vertinimo

- bendrieji reikalavimai*”;
- Pagal HN 36 “Draudžiamos ir ribojamos medžiagos”;
  - Pagal galiojančius “Darbuotojų apsaugos nuo cheminių veiksnių darbe nuostatus” ir “Darbuotojų apsaugos nuo kancerogenų ir mutagenų poveikio darbe nuostatus”;
  - Pagal galiojančias “Bendrosios pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų sandėliavimo taisykles”;
  - Pagal galiojančią “Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymą”;
  - Pagal galiojančią “Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymą”;
  - Pagal galiojančias “Atliekų tvarkymo taisykles”;
  - Pagal galiojančias “Lietuvos Respublikos parduodamų daiktų (prekių) ženklinimo ir kainų nurodymo taisykles”;
  - Pagal 67/548/EEB direktyvą (septintą kartą pataisytas 92/32/EEB direktyvos)- reikalavimą perduoti informaciją apie pavojingas chemines medžiagas saugos duomenų lapų forma;
  - Pagal Europos sutartį dėl pavojingų krovinių tarptautinių vežimų keliais (ADR)“; (Žin., 2003, Nr. 46-1);
  - Pagal Pavojingų krovinių tarptautinio vežimo geležinkeliais taisykles (RID);
  - Pagal Tarptautinį jūra gabenamų pavojingų krovinių kodeksą (IMDG).

Papildoma informacija, kuri turi būti nurodyta amonio salietros pakuotės etiketėje:

- vaizdinis ženklas “Saugoti nuo saulės” Nr. 4 pagal LST EN ISO 780;
- vaizdinis ženklas “Saugoti nuo lietaus” Nr. 6 pagal LST EN ISO 780.

15.2 Cheminės saugos vertinimas

Pagal REACH 14 priedą, cheminės saugos vertinimas šiai medžiagai buvo atliktas.

16. KITA INFORMACIJA

Papildomi duomenys, kurie yra svarbūs naudotojų saugai ir sveikatai: *Nėra.*

Naudotų santrumpų paaiškinimai:

H272- Gali padidinti gaisrą, oksidatorius,

H319 - Sukelia smarkų akių dirginimą;

P210 - Laikyti atokiau nuo šilumos šaltinių/žiežirbų/atviros liepsnos/karštų paviršių. -Nerūkyti. Laikyti atokiau nuo šilumos;

P220 - Laikyti/sandėliuoti atokiau nuo drabužių/reduktorių/rūgščių/šarmų/sieros/chloratų/chloridų/nitratų /permanganatų / metalų pudros bei medžiagų, kurių sudėtyje yra metalų: vario, nikelio, kobalto, cinko ir jų lydinių/degių medžiagų;

P221 - Imtis visų atsargumo priemonių, kad nebūtų sumaišyta su degiomis medžiagomis, reduktoriais, rūgštimis, šarmais, siera, chloratais, chloridais, nitratais, permanganatais, metalų pudra bei medžiagomis, kurių sudėtyje yra metalų: vario, nikelio, kobalto, cinko ir jų lydinių;

P370+P378 - Gaisro atveju: Gesinimui naudoti vandenį;

P264 - Po naudojimo kruopščiai nuplauti rankas;

P280 - Mūvėti apsaugines pirštines/ dėvėti apsauginius drabužius/naudoti akių (veido) apsaugos priemones;

P305+P351+P338 - PATEKUS Į AKIS: Kelias minutes atsargiai plauti vandeniu. Išimti kontaktinius lęšius, jeigu jie yra ir jeigu lengvai tai galima padaryti. Toliau plauti akis“;

O – oksiduojantis.

Xi – dirginantis.

R8 – Gali užsidegti dėl sąveikos su galinčiomis degti medžiagomis.

R36 – Dirgina akis.

ADR – Pavojingų krovinių vežimo automobiliais sutartis;

IATA – Tarptautinė oro transporto asociacija;

IMO – Tarptautinė jūrų transporto organizacija;

RID – Pavojingų cheminių krovinių gabenimo geležinkeliu tarptautinis reglamentas;

SMGS – Tarptautinio krovinių vežimo geležinkeliais susitarimas.

Šiame saugos duomenų lape pateikti duomenys turi būti prieinami visiems, kurių darbas yra susijęs su chemine medžiaga, preparatu. Duomenys atitinka mūsų turimas žinias ir yra skirti apibudinti cheminį produktą saugos ir sveikatos darbe, aplinkos apsaugos aspektais. Saugos duomenų lapo informacija bus papildyta atsiradus nauju duomenų apie cheminės medžiagos preparato poveikį sveikatai ir aplinkai, apie prevencijos priemones pavojams sumažinti arba jiems visiškai išvengti. Saugos duomenų lape pateikta informacija neatskleidžia kitų specifinių cheminės medžiagos, preparato savybių.

Versija:	3
Sukūrimo data:	2010-12-07
Patikrinimo data:	2012.12.30
Spausdinimo data:	2012.12.30
Išleidimo informacija:	Ši versija pakeičia visus ankstesnius dokumentus.

PRIEDAS

1 Poveikio scenarijus (1)

Medžiagos gamyba, įskaitant tvarkymą, saugojimą ir kokybės kontrolę

Panaudojimo deskriptoriai, nusakantys medžiagos panaudojimo ciklo etapą	SU8/9 PROC1/2/3/8a/8b/9/14/15 ERC1
Poveikio aplinkai scenarijus ir atitinkami ERC	1. Medžiagų gamyba (ERC1).
Į poveikio scenarijų įtraukti darbai ir juos atitinkantys PROC	1. Naudojimas uždaruose procesuose, kuriuose nėra poveikio žmonėms (PROC1); 2. Gamyba nepertraukiamuose uždaruose procesuose su atsitiktiniu retkarčiais pasitaikančiu poveikiu žmonėms (PROC2); 3. Naudojimas uždaruose sumaišymo procesuose (sintezė ar formavimas) (PROC3) 4. Medžiagos ar mišinio perdavimas (pakrovimo/iškrovimo) iš/ į laivus didelėje taroje su ne tam pritaikytais įrenginiais (PROC8a) 5. Medžiagos ar mišinio perdavimas (pakrovimo/iškrovimo) iš/ į laivus didelėje taroje su tam pritaikytais įrenginiais (PROC8b) 6. Medžiagos ar mišinio perkėlimas į mažą tarą (tam skirtose fasavimo linijose, įskaitant svėrimą) (PROC9) 7. Ruošinio ar produkto gamyba tabletuojant, granuliuojant, priliuojant (PROC14) 8. Naudojimas kaip reagentą laboratorijoje (PROC15)

2.1 Papildomas scenarijus (1), siekiant valdyti poveikį aplinkai

Išsiskyrimas į aplinką gamybos proceso metu

ERC1

Poveikio aplinkai įvertinimas nebuvo atliktas, kadangi cheminė medžiaga neatitinka kriterijų, kad būtų klasifikuojama kaip pavojinga aplinkai.

2.2 Papildomas scenarijus (2) medžiagos gamybos poveikio darbuotojui valdymui, įskaitant tvarkymą, saugojimą ir kokybės kontrolę

Kadangi visos darbo sąlygos (OCs) bei rizikos valdymo priemonės (RMMs) yra identiškos, šis papildomas scenarijus taikomas visoms proceso kategorijoms.

PROC1/2/3/8a/8b/9/14/15

Gaminio charakteristika

Gaminį apibūdinantys parametrai, pvz. medžiagos koncentracija mišinyje, fizinė būklė šiame mišinyje (kieta, skysta; jei kieta: dulkėtumo lygis), pakuotės dizainas, turintys įtakos poveikiui.	Kietas, mažai dulkėtas.
--	-------------------------

Naudojami kiekiai

Naudojami kiekiai darbo vietoje (darbo užduočiai ar per pamainą); pastaba: kartais ši informacija nėra reikalinga įvertinant poveikį darbuotojui.	Netaikoma.
---	------------

Saugos duomenų lapas

pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 (REACH) priedą Nr. II

Amonio salietra

Naudojimo/poveikio dažnumas ir trukmė

Užduoties/veiklos trukmė (pvz. valandos per pamainą) ir poveikio dažnis (pvz., pavieniai atvejai arba daugkartiniai).	Daugiau nei 4 valandos per dieną.
---	-----------------------------------

Rizikos valdymo neįtakojami žmogiškieji veiksniai

Tam tikros sąlygos, pvz. kūno dalys gali būti neapsaugotos dėl tam tikro veiklos pobūdžio.	Netaikoma.
--	------------

Kitos darbo sąlygos, turinčios poveikį darbuotojams

Kitos darbo sąlygos: pvz., technologija ar proceso metodai, lemiantys pirminį medžiagos iš proceso išsiskyrimą į darbuotojų aplinką; patalpos tūris, ar darbas yra atliekamas atviroje / uždaroje aplinkoje, proceso sąlygos susijusios su temperatūra ir slėgiu.	Uždaros patalpos.
---	-------------------

Techninės sąlygos ir veiklos lygio priemonės (šaltiniai) išsiskyrimų prevencijai

Procesas suprojektuotas siekiant išvengti išsiskyrimo ir poveikio darbuotojams; tai visų pirma apima tam tikras sąlygas, kuriomis užtikrinamas griežtas apribojimas; apribojimų vykdymas turi būti tiksliai apibrėžtas (pvz. kiekybiškai nustatant likutinius nuostolius ir poveikį)	Netaikoma.
--	------------

Techninės sąlygos ir priemonės, skirtos kontroliuoti pasklidimą nuo šaltinio iki darbuotojo

Inžineriniai reguliavimai, pavyzdžiui, ištraukiamoji ventiliacija, bendroji ventiliacija; nurodyti priemonės veiksmingumą.	1. Atitinkami apribojimai. 2. Gero lygio bendroji ventiliacija.
--	--

Organizacinės priemonės išvengti/apriboti išmetimus, dispersiją ir poveikį

Specifinės organizacinės priemonės, arba pagalbinės priemonės, reikalingos konkrečių techninių priemonių veikimui (pvz., apmokymai ir priežiūra). Šios priemonės turi būti skelbiamos, pabrėžiant, kad sąlygos yra griežtai valdomos.	Netaikoma.
---	------------

Sąlygos ir priemonės, susijusios su asmeninės apsaugos, higienos ir sveikatos vertinimu

Asmeninė apsauga, pvz. pirštinių dėvėjimas, veido apsauga, viso kūno odos apsauga, apsauginiai akiniai, respiratorius. Nurodyti priemonės veiksmingumą, nurodyti tinkamą medžiagą PPE (kur svarbu) ir patarti, kaip ilgai apsauginis inventorių gali būti naudojamas iki pakeitimo (jei svarbu).	1. Apsauginiai akiniai.
--	-------------------------

3. Poveikio informacija ir nuoroda į jos šaltinį

Informacija scenarijaus (1) papildymui

Aplinkos įvertinimas nebuvo atliktas, kadangi cheminė medžiaga neatitinka kriterijų, kad būtų klasifikuojama kaip pavojinga aplinkai.

Informacija scenarijaus (2) papildymui

Cheminės medžiagos saugaus naudojimo apibrėžimas buvo atliktas kokybiniu būdu. Pagrindinis šios medžiagos toksinis efektas yra akių dirginimas, kuriam DNEL negali būti nustatytas, nes nėra žinomas kritinės dozės dydis. Kadangi minimalus žinomas sisteminis poveikis buvo nustatytas naudojant tokį didelį medžiagos kiekį, kokiu žmogus niekada nėra veikiamas (žr. DNEL), todėl kiekybinis poveikio įvertinimas nėra būtinas.

4. Rekomendacijos DU įvertinimui, veikiant ES sienų ribose

Jokios papildomos rizikos valdymo priemonės, be tų, kurios yra paminėtos aukščiau, užtikrinant saugų naudojimą darbuotojams nėra būtinos.

5. Papildomi geros praktikos patarimai po REACH CSA

Papildomos geros praktikos priemonės, kurias galima vykdyti atlikus REACH rizikos vertinimą gali būti:

- Atitinkami apribojimai;
- Neapsaugoto personalo skaičiaus mažinimas;
- Išmetimų proceso izoliavimas;
- Efektyvus teršalų ištraukimas, pašalinimas;
- Gero lygio bendroji ventiliacija;
- Rankinio darbo mažinimas;
- Kontakto su užterštais įrankiais ir objektais vengimas;
- Reguliarus įrangos ir darbo vietos valymas;
- Vadyba / priežiūra tikrinant, ar tinkamai ir teisingai naudojamos RMMs bei laikomasi OCs;
- Personalo geros praktikos mokymas;
- Gera asmeninė higiena.

1. Poveikio scenarijus (2)

Profesionalus naudojimas formuojant mišinius, naudojimas kaip tarpinį produktą ir galutinis pramoninis naudojimas.

Panaudojimo deskriptoriai, nusakantys panaudojimo ciklo etapą	SU3/10 PC1/11/12/19/37 PROC1/2/3/5/8a/8b/9/13/15 ERC2/6a
Poveikio aplinkai scenarijus ir atitinkami ERC	1. Mišinio formavimas (ERC2) 2. Pramoninis naudojimas gaminant kitas medžiagas (tarpinis naudojimo būdas) (ERC6a)
Į poveikio scenarijų įtraukti darbai ir juos atitinkantys PROC	1. Naudojimas uždaruose procesuose, kuriuose nėra poveikio žmonėms (PROC1) 2. Gamyba nepertraukiamuose uždaruose procesuose su atsitiktiniu kontroliuojamu poveikiu žmonėms (PROC2) 3. Naudojimas uždaruose sumaišymo procesuose (sintezė ar formavimas) (PROC3) 4. Sumaišymas ir preparatų formavimas (didelio skaičiaus etapų ir/arba žymus sąlytis) (PROC5). 5. Medžiagos ar mišinio perdavimas (pakrovimo/iškrovimo) iš/ į laivus didelėje taroje su ne tam pritaikytais įrenginiais (PROC8a) 6. Medžiagos ar mišinio perdavimas (pakrovimo/iškrovimo) iš/ į laivus didelėje taroje su tam pritaikytais įrenginiais (PROC8b).

Saugos duomenų lapas

pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 (REACH) priedą Nr. II

Amonio salietra

	7. Medžiagos ar mišinio perkėlimas į mažą tarą (tam skirtose fasavimo linijose, įskaitant svėrimą) (PROC9). 8. Medžiagos apdirbimas mirkimu ir užliejimu (PROC13). 9. Naudojimas kaip reagentas laboratorijoje (PROC15)

2.1 Papildomas scenarijus (1), siekiant valdyti poveikį aplinkai

Mišinio formavimas (ERC2) ir pramoninis naudojimas gaminant kitas medžiagas (tarpinis naudojimo būdas) (ERC6a)

Aplinkos įvertinimas nebuvo atliktas, kadangi cheminė medžiaga neatitinka kriterijų, kad būtų klasifikuojama kaip pavojinga aplinkai.

2.2 Papildomas scenarijus (2) valdyti poveikį darbuotojui, pramoniniu būdu formuojant mišinį/gaminį, tarpiniam ir galutiniam naudojimui pramoninėje aplinkoje.

Kadangi visos darbo sąlygos (OCs) bei rizikos valdymo priemonės (RMMs) yra identiškos, šis papildomas scenarijus taikomas visoms proceso kategorijoms.

PROC1/2/3/8a/8b/9/13/15

Gaminio charakteristika

Gaminį apibūdinantys parametrai, pvz. medžiagos koncentracija mišinyje, fizinė būklė šiame mišinyje (kieta, skysta; jei kieta: dulketumo lygis), pakuotės dizainas, turintys įtakos poveikiui.	Kietas, mažai dulketas. Skystas.
--	-------------------------------------

Naudojami kiekiai

Naudojami kiekiai darbo vietoje (darbo užduočiai ar per pamainą); pastaba: kartais ši informacija nėra reikalinga įvertinant poveikį darbuotojui.	Netaikoma.
---	------------

Naudojimo/poveikio dažnumas ir trukmė

Užduoties/veiklos trukmė (pvz. valandos per pamainą) ir poveikio dažnis (pvz., pavieniai atvejai arba daugkartiniai).	Daugiau nei 4 valandos per dieną.
---	-----------------------------------

Rizikos valdymo neįtakojami žmogiškieji veiksniai

Tam tikros sąlygos, pvz. kūno dalys gali būti neapsaugotos dėl tam tikro veiklos pobūdžio.	Netaikoma.
--	------------

Kitos darbo sąlygos, turinčios poveikį darbuotojams

Kitos darbo sąlygos: pvz., technologija ar proceso metodai, lemiantys pirminį medžiagos iš proceso išsiskyrimą į darbuotojų aplinką; patalpos tūris, ar darbas yra atliekamas atviroje / uždaroje aplinkoje, proceso sąlygos susijusios su temperatūra ir slėgiu.	Uždaros patalpos.
---	-------------------

Techninės sąlygos ir veiklos lygio priemonės (šaltiniai) išsiskyrimų prevencijai

Procesas suprojektuotas siekiant išvengti išsiskyrimo ir poveikio darbuotojams; tai visų pirma apima tam tikras sąlygas, kuriomis užtikrinamas griežtas apribojimas; apribojimų vykdymas turi būti tiksliai apibrėžtas (pvz. kiekybiškai nustatant likutinius nuostolius ir poveikį)	Netaikoma.
--	------------

Saugos duomenų lapas

pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 (REACH) priedą Nr. II

Amonio salietra

Techninės sąlygos ir priemonės, skirtos kontroliuoti pasklidimą nuo šaltinio iki darbuotojo

Inžineriniai reguliavimai, pavyzdžiui, ištraukiamoji ventiliacija, bendroji ventiliacija; nurodyti priemonės veiksmingumą.	1. Atitinkami apribojimai. 2. Gera bendroji ventiliacija.
--	--

Organizacinės priemonės išvengti/apriboti išmetimus, pasklidimą ir poveikį

Specifinės organizacinės priemonės, arba pagalbinės priemonės, reikalingos konkrečių techninių priemonių veikimui (pvz., apmokymai ir priežiūra). Šios priemonės turi būti skelbiamos, pabrėžiant, kad sąlygos yra griežtai valdomos.	Netaikoma.
---	------------

Sąlygos ir priemonės, susijusios su asmeninės apsaugos, higienos ir sveikatos vertinimu

Asmeninė apsauga, pvz. pirštinių dėvėjimas, veido apsauga, viso kūno odos apsauga, apsauginiai akiniai, respiratorius. Nurodyti priemonės veiksmingumą, nurodyti tinkamą medžiagą PPE (kur svarbu) ir patarti, kaip ilgai apsauginis inventorių gali būti naudojamas iki pakeitimo (jei svarbu).	1. Apsauginiai akiniai.
--	-------------------------

3. Poveikio informacija ir nuoroda į jos šaltinį

Informacija scenarijaus (1) papildymui

Aplinkos įvertinimas nebuvo atliktas, kadangi cheminė medžiaga neatitinka kriterijų, kad būtų klasifikuojama kaip pavojinga aplinkai.

Informacija scenarijaus (2) papildymui

Cheminės medžiagos saugaus naudojimo apibrėžimas buvo atliktas kokybiniu būdu. Pagrindinis šios medžiagos toksinis efektas yra akių dirginimas, kuriam DNEL negali būti nustatytas, nes nėra žinomas kritinės dozės dydis. Kadangi minimalus žinomas sisteminis poveikis buvo nustatytas naudojant tokį didelį medžiagos kiekį, kokiu žmogus niekada nėra veikiamas (žr. DNEL), todėl kiekybinis poveikio įvertinimas nėra būtinas.

4. Rekomendacijos DU įvertinimui, veikiant ES sienų ribose

Jokios papildomos rizikos valdymo priemonės, be tų, kurios yra paminėtos aukščiau, nėra būtinos tam, kad būtų užtikrintas darbuotojų saugus naudojimas.

5. Papildomi geros praktikos patarimai po REACH CSA

Papildomos geros praktikos priemonės, kurias galima vykdyti atlikus REACH rizikos vertinimą gali būti: - -

- Atitinkami apribojimai;
- Neapsaugoto personalo skaičiaus mažinimas;
- Išmetimų proceso izoliavimas;
- Efektyvus teršalų ištraukimas, pašalinimas;
- Gero lygio bendroji ventiliacija;
- Rankinio darbo mažinimas;
- Kontakto su užterštais įrankiais ir objektais vengimas;
- Reguliarus įrangos ir darbo vietos valymas;
- Vadyba / priežiūra tikrinant, ar tinkamai ir teisingai naudojamos RMMs bei laikomasi OCs;
- Personalo geros praktikos mokymas;
- Gera asmeninė higiena.

1 Poveikio scenarijus (3)

Profesionalus naudojimas preparatų formavime ir galutinai vartojant

Panaudojimo deskriptoriai, nusakantys panaudojimo ciklo etapą	SU22 PC12 PROC1/2/8a/8b/9//11/15/19 ERC8b/8e
Poveikio aplinkai scenarijus ir atitinkami ERC	1. Platus reaktyvių medžiagų panaudojimas uždaroje patalpose atvirose sistemose (ERC8b). 2. Platus reaktyvių medžiagų panaudojimas atvirose vietose atvirose sistemose (ERC8e).
Į poveikio scenarijų įtraukti darbai ir juos atitinkantys PROC	1 Naudojimas uždaruose procesuose, kuriuose nėra poveikio žmonėms (PROC1) 2. Gamyba nepertraukiamuose uždaruose procesuose su atsitiktiniu kontroliuojamu poveikiu žmonėms (PROC2) 3. Medžiagos ar mišinio perdavimas (pakrovimo/iškrovimo) iš/ į laivus didelėje taroje su ne tam pritaikytais įrenginiais (PROC8a) 4. Medžiagos ar mišinio perdavimas (pakrovimo/iškrovimo) iš/ į laivus didelėje taroje su tam pritaikytais įrenginiais (PROC8b). 5. Medžiagos ar mišinio perkėlimas į mažą tarą (tam skirtose fasavimo linijose, įskaitant svėrimą) (PROC9). 6. Nepramoninis išbarstymas (PROC11) 7. Naudojimas kaip reagentas laboratorijoje (PROC15) 8. Rankinis maišymas apsaugai naudojant polipropileno pirštines (PROC19).

2.1 Papildomas scenarijus (1), siekiant valdyti poveikį aplinkai

Plataus spektro reaktyvių medžiagų atvirose sistemose panaudojimas uždaroje patalpose(ERC8b) bei atvirame ore (ERC8e).

Aplinkos įvertinimas nebuvo atliktas, kadangi cheminė medžiaga neatitinka kriterijų tam, kad būtų klasifikuojama kaip pavojinga aplinkai.

2.2 Papildomas scenarijus (2) valdyti poveikį darbuotojui, pramoniniu būdu formuojant mišinį/gaminį, tarpiniam ir galutiniam naudojimui pramoninėje aplinkoje

Kadangi visos darbo sąlygos (OCs) bei rizikos valdymo priemonės (RMMs) yra identiškos, šis papildomas scenarijus taikomas visoms proceso kategorijoms.

PROC1/2/8a/8b/9//11/15/19

Gaminio charakteristika

Gaminį apibūdinantys parametrai, pvz. medžiagos koncentracija mišinyje, fizinė būklė šiame mišinyje (kieta, skysta; jei kieta: dulkėtumo lygis), pakuotės dizainas, turintys įtakos poveikiui.	Kietas, mažai dulkėtas. Skystas, >25 % koncentracijos
--	--

Naudojami kiekiai

Naudojami kiekiai darbo vietoje (darbo užduočiai ar per pamainą); pastaba: kartais ši informacija nėra reikalinga įvertinant poveikį darbuotojui.	Netaikoma.
---	------------

Saugos duomenų lapas

pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 (REACH) priedą Nr. II

Amonio salietra

Naudojimo/poveikio dažnumas ir trukmė

Užduoties/veiklos trukmė (pvz. valandos per pamainą) ir poveikio dažnis (pvz., pavieniai atvejai arba daugkartiniai).	Daugiau nei 4 valandos per dieną.
---	-----------------------------------

Rizikos valdymo neįtakojami žmogiškieji veiksniai

Tam tikros sąlygos, pvz. kūno dalys gali būti neapsaugotos dėl tam tikro veiklos pobūdžio.	Netaikoma.
--	------------

Kitos darbo sąlygos, turinčios poveikį darbuotojams

Kitos darbo sąlygos: pvz., technologija ar proceso metodai, lemiantys pirminį medžiagos iš proceso išsiskyrimą į darbuotojų aplinką; patalpos tūris, ar darbas yra atliekamas atviroje / uždaroje aplinkoje, proceso sąlygos susijusios su temperatūra ir slėgiu.	Uždaros patalpos arba atviros vietos.
---	---------------------------------------

Techninės sąlygos ir veiklos lygio priemonės (šaltiniai) išsiskyrimų prevencijai

Procesas suprojektuotas siekiant išvengti išsiskyrimo ir poveikio darbuotojams; tai visų pirma apima tam tikras sąlygas, kuriomis užtikrinamas griežtas apribojimas (pvz. kiekybiškai nustatant likutinius nuostolius ir poveikį)	Netaikoma.
---	------------

Techninės sąlygos ir priemonės, siekiant valdyti pasklidimą nuo šaltinio iki darbuotojo

Inžinerinės priemonės, pavyzdžiui, ištraukiamoji ventiliacija, bendroji ventiliacija; nurodyti priemonės veiksmingumą.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Atitinkami apribojimai. 2. Gero lygio bendroji ventiliacija. 3. Vengti taškymosi. Naudoti specialias talpas ir siurblius, kurie specialiai sukonstruoti taip, kad apsaugotų nuo produkto taškymosi, išsipylimo ar patekimo į aplinką.
--	--

Organizacinės priemonės siekiant išvengti/apriboti išmetimus, pasklidimą ir poveikį

Specifinės organizacinės priemonės, arba pagalbinės priemonės, reikalingos konkrečių techninių priemonių veikimui (pvz., apmokymai ir priežiūra).	Netaikoma.
---	------------

Sąlygos ir priemonės, susijusios su asmeninės apsaugos, higienos ir sveikatos vertinimu

Asmeninė apsauga, pvz. pirštinių dėvėjimas, veido apsauga, viso kūno odos apsauga, apsauginiai akiniai, respiratorius. Nurodyti priemonės veiksmingumą, nurodyti tinkamą medžiagą PPE (kur svarbu) ir patarti, kaip ilgai apsauginis inventorių gali būti naudojamas iki pakeitimo (jei svarbu).	1. Apsauginiai akiniai.
--	-------------------------

3. Poveikio informacija ir nuoroda į jos šaltinį

Informacija scenarijaus (1) papildymui

Aplinkos įvertinimas nebuvo atliktas, kadangi cheminė medžiaga neatitinka kriterijų, kad būtų klasifikuojama kaip pavojinga aplinkai.

Informacija scenarijaus (2) papildymui

Cheminės medžiagos saugaus naudojimo apibrėžimas buvo atliktas kokybiniu būdu. Pagrindinis šios medžiagos toksinis efektas yra akių dirginimas, kuriam DNEL negali būti nustatytas, nes nėra žinomas kritinės dozės dydis. Kadangi minimalus žinomas sisteminis poveikis buvo nustatytas naudojant tokį didelį medžiagos kiekį, koku žmogus niekada nėra veikiamas (žr. DNEL), todėl kiekybinis poveikio įvertinimas nėra būtinas.

4. Rekomendacijos DU įvertinimui, veikiant ES sienų ribose

Jokios papildomos rizikos valdymo priemonės, be tų, kurios yra paminėtos aukščiau, nėra būtinos, tam, kad būtų užtikrintas saugus naudojimas.

5. Papildomi geros praktikos patarimai po REACH CSA

Papildomos geros praktikos priemonės, kurias galima vykdyti atlikus REACH rizikos vertinimą gali būti:

- Atitinkami apribojimai;
- Neapsaugoto personalo skaičiaus mažinimas;
- Išmetimų proceso izoliavimas;
- Efektyvus teršalų ištraukimas, pašalinimas;
- Gero lygio bendroji ventiliacija;
- Rankinio darbo mažinimas;
- Kontakto su užterštais įrankiais ir objektais vengimas;
- Reguliarus įrangos ir darbo vietos valymas;
- Vadyba / priežiūra tikrinant, ar tinkamai ir teisingai naudojamos RMMs bei laikomasi OCs;
- Personalo geros praktikos mokymas;
- Gera asmeninė higiena.

1 Poveikio scenarijus (4)

Galutinis trąšų ir degtukų/ fejerverkų vartojimas

Panaudojimo deskriptoriai, nusakantys panaudojimo ciklo etapą	SU21 PC11/12 ERC8b/8e/10a
Poveikio aplinkai scenarijus ir atitinkami ERC	1. Platus reaktyvių medžiagų panaudojimas uždaroje patalpose atvirose sistemose (ERC8b). 2. Platus reaktyvių medžiagų panaudojimas atvirose vietose nesandariose sistemose (ERC8e). 3. Platus nereaktyvių medžiagų panaudojimas atvirose vietose
Galutinių vartotojų scenarijų (2) ir atitinkamų PC kategorijų sąrašas	1. Sprogmenys (PC11) 2. Trąšos (PC12)

2.1 Papildomas scenarijus (1), siekiant valdyti poveikį aplinkai

Platus reaktyvių medžiagų panaudojimas uždaroje patalpose atvirose sistemose (ERC8b); Platus reaktyvių medžiagų panaudojimas atvirose vietose nesandariose sistemose (ERC8e); Platus nereaktyvių medžiagų panaudojimas atvirose vietose.

Aplinkos įvertinimas nebuvo atliktas, kadangi cheminė medžiaga neatitinka kriterijų tam, kad būtų klasifikuojama kaip pavojinga aplinkai.

2.2 Papildomas scenarijus (2) galutiniam trąšų ir degtukų/ fejerverkų naudojimui

Kadangi visos darbo sąlygos (OCs) bei rizikos valdymo priemonės (RMMs) yra identiškos, šis papildomas scenarijus taikomas visoms proceso kategorijoms.

Vartotojui naudojant šį produktą kaip trąša galimas jo akis dirginantis poveikis (PC12). Naudojant šį produktą degtukų/fejerverkų (PC11) gamyboje/naudojime joks poveikis žmonėms nenustatomas.

Saugos duomenų lapas

pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 (REACH) priedą Nr. II

Amonio salietra

Gaminio charakteristika

Gaminį apibūdinantys parametrai, pvz. medžiagos koncentracija mišinyje, fizinė būklė šiame mišinyje (kieta, skysta; jei kieta: dulketumo lygis), pakuotės dizainas, turintys įtakos poveikiui.	Kietas, mažai dulketas. Skystas Produktai, turintys šios medžiagos $\geq 10\%$ bei $< 10\%$.
--	---

Naudojami kiekiai

Kiekiai vienam naudojimo atvejui	Netaikoma.
----------------------------------	------------

Naudojimo/poveikio dažnumas ir trukmė

Poveikio trukmė naudojimo atvejui ir naudojimo atvejų dažnis. Pastaba: poveikio įvertinimas paprastai nurodo į išorinį poveikį, nevertinant naudojimo atvejų trukmės ir dažnumo (Žr. Vadovo sk. R.15)	Netaikoma.
---	------------

Rizikos valdymo neįtakojami žmogiškieji veiksniai

Tam tikromis sąlygomis, pvz. kūno dalys gali būti neapsaugotos, aplinkiniai gali būti neapsaugoti (suaugę, vaikai).	Netaikoma.
---	------------

Kitos darbo sąlygos, turinčios poveikį darbuotojams

Kitos darbo sąlygos: pvz., kambario tūris, oro pasikeitimo greitis, ar naudojama lauke, ar uždaroje patalpoje.	Uždaros patalpos arba atviros vietos.
--	---------------------------------------

Sąlygos ir priemonės, susijusios su informacija ir elgesio patarimais vartotojams

Saugaus elgesio patarimai vartotojams poveikio kontrolei, pvz. techninė instrukcija, elgsenos patarimai.	Vengti taškymosi.
--	-------------------

Sąlygos ir priemonės, susijusios su darbų sauga ir higiena

Asmeninė apsauga, pvz. pirštinių dėvėjimas, veido apsauga, viso kūno odos apsauga, apsauginiai akiniai, respiratorius. Nurodyti priemonės veiksmingumą, nurodyti tinkamą medžiagą PPE (kur svarbu) ir patarti, kaip ilgai apsauginis inventorių gali būti naudojamas iki pakeitimo (jei svarbu).	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kai amonio nitrato koncentracija daugiau kaip 10 %, naudoti apsauginius akinius. 2. Kai amonio nitrato koncentracija mažiau kaip 10 %, asmeninės apsaugos priemonės nereikalingos. 3. Vadovautis instrukcijomis ir žymėjimais, esančiais ant pakuotės.
--	---

3. Poveikio informacija ir nuoroda į jos šaltinį

Informacija scenarijaus (1) papildymui

Aplinkos įvertinimas nebuvo atliktas, kadangi cheminė medžiaga neatitinka kriterijų tam, kad būtų klasifikuojama kaip pavojinga aplinkai.

Informacija scenarijaus (2) papildymui

Cheminės medžiagos saugaus naudojimo apibrėžimas buvo atliktas kokybiniu būdu. Pagrindinis šios medžiagos toksinis efektas yra akių dirginimas, kuriam DNEL negali būti nustatytas, nes nėra žinomas kritinės dozės dydis. Kadangi minimalus žinomas sisteminis poveikis buvo nustatytas naudojant tokį didelį medžiagos kiekį, kokiu žmogus niekada nėra veikiamas (žr. DNEL), todėl kiekybinis poveikio įvertinimas nėra būtinas.

4. Rekomendacijos DU įvertinimui, veikiant ES sienų ribose

Jokios papildomos rizikos valdymo priemonės, be tų, kurios yra paminėtos aukščiau, nėra būtinos, tam, kad

AB "Achema"

Saugos duomenų lapas

pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 (REACH) priedą Nr. II

Amonio salietra

---

būtų užtikrintas cheminės medžiagos saugus naudojimas kaip trąša:
jeigu amonio nitrato koncentracija ne mažiau kaip 10 %, naudoti apsauginius akinius;
jeigu amonio nitrato koncentracija mažiau kaip 10 %, asmeninės apsaugos priemonės nereikalingos.

Saugos duomenų lapo pabaiga